

147ste FacNieuws

25 april 2006

Nieuwsbrief van het departement Natuur- en Sterrenkunde

BESTUUR

In memoriam prof. Rijk Zijlstra

Op woensdag 5 april j.l. is prof.dr. R.J.J. Zijlstra op 78-jarige leeftijd overleden. Prof. Rijk Zijlstra is ruim 36 jaar verbonden geweest aan de faculteit Natuur- en Sterrenkunde, waarvan een groot aantal als hoogleraar Experimentele Natuurkunde binnen het Debye Instituut. Prof. Zijlstra begon zijn wetenschappelijke carrière bij prof. Alkemade en was diens eerste promovendus. In 1961 promoveerde hij op de dissertatie "Een spectrale ruisanalysator en metingen aan enige fluctuatieschijnselen" en groeide vervolgens uit tot een erkend specialist op het terrein van de spectrale ruisanalyse. In 1980 volgde de benoeming tot gewoon hoogleraar Experimentele Natuurkunde. Tot aan zijn emeritaat werkte prof. Zijlstra als fundamenteel experimenteel onderzoeker en wist vele medewerkers, promovendi en studenten te inspireren. Hoewel prof. Zijlstra al meer dan 16 jaar geleden afscheid heeft genomen, zijn er nog vele medewerkers die hem persoonlijk hebben gekend en met veel respect over hem spreken.

(foto: Johan van der Linden)

In memoriam Chris Fafieanie

Onlangs ontving het departement Natuur- en Sterrenkunde het droevige bericht van overlijden van onze oud collega Chris Fafieanie. Chris Fafieanie is op 20 april op 69-jarige leeftijd onverwacht overleden.

De crematieplechtigheid vond plaats op maandagochtend 24 april in crematorium Rusthof te Leusden. Een aantal collega's heeft deze plechtigheid bijgewoond.

Chris Fafieanie is lange tijd verbonden geweest aan de afdeling Gebouwbeheer van de faculteit Natuur- en Sterrenkunde. In 1967 begon hij zijn carrière in het magazijn van het Fysisch Laboratorium in de Bijlhouwerstraat. Later kwam hij bij de afdeling gebouwbeheer en was hij jarenlang het bekende en vertrouwde gezicht in de postkamer van het Buys Ballot Labora-

torium. Op 1 april 2002 ging Chris Fafieanie met pensioen. Helaas heeft hij hier maar kort van mogen genieten.

(foto: Gijs van Ginkel)

ONDERZOEK

Voordragen leden Jonge Akademie KNAW

Per 1 januari 2007 zal De Jonge Akademie (DJA) worden uitgebreid met tien nieuwe leden. De nominatieprocedure hiervoor is vanaf vandaag gestart en sluit op 1 juli 2006. Alleen excellente kandidaten maken een kans om geselecteerd te worden voor De Jonge Akademie.

De Jonge Akademie is bedoeld om jonge, gepromoveerde onderzoekers te stimuleren 'over de heg' van de eigen discipline te kijken. Daarnaast fungeert dit forum van veelbelovende onderzoekers als klankbord voor de KNAW bij de ontwikkeling van ideeën en standpunten over kwesties van Nederlands en Europees wetenschapsbeleid.

Van de kandidaten wordt verwacht dat ze: - kunnen bogen op opvallende wetenschappelijke prestaties; - een brede interesse in de wetenschap en het wetenschapsbeleid hebben; - actieve belangstelling tonen in samenwerking met andere disciplines.

Rectores-magnifici van de universiteiten, directeuren van onderzoekscholen, directeuren van niet-universitaire onderzoeksinstituten, voorzitters van NWO-Gebiedsbesturen en KNAW-Secties kunnen voordrachten indienen. Per persoon kan één jonge onderzoeker, gepromoveerd na 1 januari 1997, worden voorgedragen voor het lidmaatschap van De Jonge Akademie. Voordrachten voor nieuwe leden van De Jonge Akademie dienen voor **1 juli 2006** in hardcopy te worden ingediend. Voor meer informatie: www.knaw.nl/dja/

Descartes Research prizes

De Descartes Research Prize wordt jaarlijks door de Europese Commissie uitgereikt aan excellente transnationale onderzoeksteams uit verschillende wetenschapsgebieden. Teams kunnen

zichzelf kandidaat stellen, maar ook onderzoeksinstituten of faculteiten kunnen kandidaten voordragen. De prijs gaat gepaard met een budget van 1,15 miljoen euro. Hiervan zal 1 miljoen onder maximaal vijf laureaten worden verdeeld. Het overige bedrag komt ten goede aan vijf teams, die ieder 30.000 euro zullen ontvangen. Daarnaast is er nog een tweede Descartes prize, namelijk die voor wetenschapscommunicatie. Budget is hier 275.000 euro. Vijf laureaten verdelen 250.000 euro, de overige vijf finalisten ontvangen ieder 5000 euro. De deadline voor deze prijzen is 4 mei aanstaande.

www.europa.eu.int/comm/research/descartes/index_en.htm

VARIA

Kennis! Nieuw tijdschrift van de Utrechtse Wetenschapswinkels

Wetenschapswinkels slaan een brug tussen maatschappij en wetenschap. Verbonden aan de universiteit geven zij advies en doen onderzoek. Onafhankelijk, laagdrempelig, klantvriendelijk en op maat. Voor wie? Voor maatschappelijke organisaties zoals buurcomites, patientenorganisaties, milieugroeperingen, maar ook voor het midden- en kleinbedrijf, brancheorganisaties en overheden. Het eerste nummer van het nieuwe kwartaaltijdschrift Kennis is onlangs verschenen. In dit eerste nummer staat een uitgebreid artikel over de Wetenschapswinkel Natuurkunde. Voor meer informatie of voor nr. 1, jaargang 1 van Kennis kijk op:

www.uu.nl/wetenschapswinkels

Algemeen Fysisch Colloquium vrijdag 28 april 2006

J. Heise (SRON/UU)

Neutron stars

Constraining the equation of state for matter at supranuclear

densities is a fundamental problem in modern astrophysics. Theoretical solutions in Quantum Chromodynamics so far are model dependent and many different models have been proposed. It is e.g. not known what the true ground state of the strong interaction is. Do quark stars exist?

I will discuss the various types of neutron stars that we observe. To what extent is the equation of state constrained by the observed total mass, radius, moment of inertia, internal temperature etc.?

Aanvang: 15.30, Minnaertgebouw 208, na afloop (om ± 16.30): borrel

GEBOUWBEHEER

Op vrijdag 5 mei a.s. zijn de gebouwen van het departement Natuur- en Sterrenkunde **gesloten**.

Fietswrakken

Gebouwbeheer zal in week 17 (24 t/m 30 april) alle fietswrakken in de verschillende fietsenstallingen afvoeren. Indien u nog een fietswrak heeft staan, wordt u vriendelijk verzocht deze zelf weg te halen, voordat gebouwbeheer tot actie overgaat.

MAGAZIJN

Kleurenprinter in gebruik

Sinds vorige week is de nieuwe kleurenprinter bij de Repro van Natuur- en Sterrenkunde in gebruik. Het is vanaf nu mogelijk om A3 en A4 Full Colour te laten printen. Voor meer informatie: Frans Choufoer tel. 1751

>>> AGENDA <<<

De promoties en oraties vinden plaats in het Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht.

PROMOTIES

dinsdag 2 mei 2006

Drs. M.V. van der Sluijs
Formation and evolution of compact binaries

Promotor: prof.dr. F. Verbunt
Co-promotor: dr. O. Pols
Aanvang: 14.30

woensdag 3 mei 2006

Drs. A.J. van Marle
Models for the Circumstellar Medium on Gamma-Ray Burst progenitor Candidates

Promotor: prof.dr. N. Langer
Aanvang: 12.45

maandag 8 mei 2006

Drs. S.V. Savenko
Structure and phase behaviour of colloidal rod suspensions

Promotor: prof.dr. A. van Blaaderen
Co-promotor: dr. M. Dijkstra
Aanvang: 10.30

COLLOQUIA, SYMPOSIA, E.D.

dinsdag 25 april 2006

Lezing Ethiek en Wetenschap, Studium Generale

Prof.dr. Cees Dekker (Natuurwetenschappen, TU Delft) en prof.dr. Frans Brom (Ethiek Instituut, Utrecht)
Nanotechnology

Aanvang: 20.00, Senaatszaal Academiegebouw

woensdag 26 april 2006

Lunchlezing Studium Generale
Prof.dr. Frank Verbunt (UU)

Het licht van de zon en de sterren.

De bron van zonne-energie is kernfusie. De energie stroomt uit het centrum van de zon naar het oppervlak, brengt daar gas in turbulente beweging en wekt daarbij magneetvelden op die we uit het oppervlak zien steken. De sterkte van deze magneetvelden schommelt met een periode van elf jaar. Deze periode zien we terug in het weer op aarde.

Aanvang: 12.30, Boothzaal UBU

donderdag 27 april 2006

Op donderdag wordt er op feestelijk wijze afscheid genomen van Mari Ha-

negraaf vanwege zijn pensionering. Mari is werkzaam bij de Instrumentele Groep Fysica.

Aanvang: 15.30, bovenkantine MG

donderdag 27 april 2006

IGG-colloquium

Drs. B. Leeuwenburgh (Filosofie, EUR)
The early reception of Darwinism in the Netherlands

When Charles Darwin's 'Origin of Species' was published in 1859 it created a great stir. Its philosophical implications ran deep and were felt by many as a direct threat to their monotheistic worldview, still underpinned by a belief in creationism, design, teleology and the immortality of the human soul. How did the Dutch react to Darwin's theory?

Aanvang: 15.30, BBL 771

Algemeen Fysisch Colloquium

vrijdag 28 april 2006

J. Heise (SRON/UU)

Neutron stars

Aanvang: 15.30, Minnaertgebouw 208, na afloop (om

± 16.30): borrel

dinsdag 2 mei 2006

IMAU-colloquium

Prof.ir. Karel Wakker (SRON)
SRON Netherlands Institute for Space Research

The Space Research Organization of the Netherlands (SRON) of the Netherlands Organisation for Scientific Research (NWO) was founded in 1983. From the beginning, the research performed by SRON has focused on the design, development and application of advanced satellite instruments for astrophysical research. Its focus later expanded to include atmospheric, gravity field, and planetary research. In 2005, the name of the institute was changed to SRON Netherlands Institute for Space Research. At present, SRON has two laboratories at Groningen and Utrecht. The research is carried out in five divisions: Division High-Energy Astrophysics, Division Low-Energy Astrophysics, Division Earth-Oriented Science, Division Sensor Research and Technology, and Engineering Division. The institute has built many instruments, or parts of instruments, that have flown, and still fly, on satellites launched by ESA, NASA and JAXA. The SRON research is executed in close cooperation with university groups, in particular with groups of the universities of Delft, Utrecht and Groningen, and with KNMI and TNO. In 2004, a strategic alliance for the development of space instruments was signed by the directors of Dutch Space, SRON and TNO. This will make the Dutch team stronger and more competitive in the European space instrument development arena. In the presentation, the SRON institute and its position in the national and international space research arena will be described, and examples of successful instrument developments will be shown. SRON's present research program will be presented and its links

with the Netherlands Space Action Plan will be explained.

Aanvang: 16.00, BBL 105B

woensdag 3 mei 2006

Lunchlezing Studium Generale

Drs. Martijn van Calmthout (Chef Wetenschap Volkskrant; Alumnus UU)
Einsteins licht

Als kleine jongen kreeg Albert Einstein een kompas van zijn vader. Albert was met stomheid geslagen. Waarom bleef die naald steeds naar dezelfde hoek van de kamer wijzen? Hoe wist die naald dat? Kennelijk zat er een geheime wereld achter de dingen die je kunt zien en voelen. Einstein zelf zag deze verwondering als de motor achter zijn wetenschappelijke succes.

aanvang: 12.30, Boothzaal UBU

woensdag 3 mei 2006

ITF-colloquium

Prof. A.V. Ashtekar (Kramershoogleraar UU)

Quantum Nature of the Big Bang

Aanvang: 16.00, MG 208

dinsdag 9 mei 2006

Lunchconcert

Programma:

* Voces Intimae

* Djembah door Pasha Karamiarokhloo
Aanvang: 12.30, werkplaats CB

dinsdag 9 mei 2006

Natuurkundig gezelschap

Prof.dr. A. van Blaaderen (UU)

Wetenschappelijk verantwoord voor- spellen met glazen bollen

Al meer dan honderd jaar worden deeltjes met afmetingen van 1/1000 millimeter en kleiner met veel succes gebruikt om voorspellingen te doen over het gedrag van atomen en moleculen. In deze lezing wordt uitgelegd waarom deze voorspellingen wetenschappelijk verantwoord zijn, wat deze voorspellingen tot nu toe hebben opgeleverd, waarom de kracht van de voorspellingen recentelijk enorm is toegenomen en wat we in de nabije toekomst nog kunnen verwachten. In ieder geval zullen aan bod komen: de beweging van een dronken man, zout, elektronische inkt, opalen en een volledig optische computer. Voor meer informatie: www1.phys.uu.nl/nat-gez/
Aanvang: 20.00, grote collegezaal van het Gebouw voor Aardwetenschappen, De Uithof (te bereiken via de ingang van het BBL, Princetonplein 5). Ook studenten zijn van harte welkom.

FACNIEUWS

Voor **FacNieuws 147** en een overzicht van alle nummers zie:

www1.phys.uu.nl/facnieuws/

Redactie van FacNieuws

Leonie van Echelt BBL 152 tel. 2922

Saskia Meesters BBL 152 tel. 3047

Peter Mertens BBL 155 tel. 2725

Roelof Ruules BBL 011e tel. 9089

e-mail: facnieuws@phys.uu.nl

VOLGENDE FacNieuws:

FacNieuws 148 verschijnt op **dinsdag 9 mei 2006**

DEAD LINE FacNieuws 148: donderdag 4 mei 2006